

L. Lando Marro

REVISTA MUSICAL CATALANA

:: :: BUTLLETÍ DE
L'ORFEÓ CATALÀ

Any XX :: Núm. 229

:: :: :: Gener 1923

Revista Musical Catalana

Butlletí mensual de l'Orfeó Català

BARCELONA

REDACTORS EN CAP

FREDERIC LLIURAT - JOAN SALVAT

Secretari de la Redacció: JAUME MARTI I MARULL

PRINCIPALS COL·LABORADORS

Antoni M.ª Alcover, prev.—Josep Barberà.—Giulio Bas.—Pasqual Boada.—Joan Borràs de Palau.—Lluïsa Bosch i Pagès.—J. Cabot Rovira.—J. Rafel Carreras.—Gabriel Castellà i Raich.—Eusebi Clop, O. F. M.—Henri Collet.—Eduard L. Chavarri.—Josep M.ª Comella.—Miquel Domènech i Español.—Josep Fabre.—Josep M.ª Folch i Torres.—Ignasi Folch i Torres.—Alfons Gallardo.—Robert Gerhard.—Vicents M.ª de Gibert.—Enric G. Gomà.—Emili Heintz-Arnault.—Gascó Knosp.—Wanda Landowska.—Jaume Martí.—Frederic Lliurat.—J. Lamote de Grignon.—Miquel Llobet.—Joan Llongueras.—Josep Maideu.—Joan Manén.—Dom Carles Megret, O. S. B.—Apeles Mestres.—Lluís Millet.—Manuel de Montoliu.—Vicents de Moragas.—M. Morera i Galicia.—Antoni Nicolau.—J. J. Nin.—Joaquim Pena.—Francesc Pujol.—J. Riba i Martí.—Antoni Ribera.—Lluís Romeu, prev.—Miquel Rué, prev.—Dom Maur Sablayrolles, O. S. B.—Joan Salvat.—Kurt Schindler.—Albert Schweitzer.—Josep Subirà.—P. Gregori M.ª Suñol, O. S. B.—Agustí Valls i Cascante.—Francisco Viñas.—Xavier Viura.—Amadeu Vives.—Rafel Vives, etc.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Carrer Alt de Sant Pere, 13, Orfeó Català (Telèfon 1, S. P.)

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

BARCELONA: Per als socis de l'Orfeó Català, un any, **6 pessetes**.—Per als no socis, **7 pessetes**
FORA: Per als socis de l'Orfeó Català, un any, **7 pessetes**.—Per als no socis, **8 pessetes**
ESTRANGER: Un any, **10 pessetes**.—Número solt: **75 cèntims**

Se subscriu, demés, en les principals Llibreries i Magatzems de Música

SUMARI

El Centenari de Cèsar Franck, Vicens M.ª de Gibert. — *Un Congrès de Cant gregorià i música religiosa a París*, J. Riba i Martí. — *Des de Ginebra*, Lluïsa Bosch i Pagès. — *Des de Madrid*, Josep Subirà. — *Orfeó Català: Concerts en dies festius a la tarda. La Missa del Roser de Mn. Romeu. La Passió de Nostre Senyor Jesucrist, segons l'Evangeli de Sant Mateu, de J. S. Bach.* — *Catalunya: Barcelona, Igualada, Sant Vicens de Castellet.* — *Vida Musical dels Orfeons de Catalunya.* — *Bibliografia: Llibres y música rebuda.* — *Noves.* — *Necrologia.*

Revista Musical Catalana

Butlletí de l'«Orfeó Català»

1923

Revista Musical Catalana

Publicada per la Societat Catalana de Música

1933

Vol. I, Núm. 1

Barcelona, 1933

Editorial de la Societat Catalana de Música

Impressió: Editorial de la Societat Catalana de Música

La Revista Musical Catalana és una publicació trimestral que té per objectiu difondre la música catalana i internacional.

Revista Musical Catalana

Publicada per la Societat Catalana de Música

Vol. I, Núm. 1

1933

La Revista Musical Catalana és una publicació trimestral que té per objectiu difondre la música catalana i internacional.

Publicada per la Societat Catalana de Música

Vol. I, Núm. 1

Barcelona, 1933

Editorial de la Societat Catalana de Música

La Revista Musical Catalana és una publicació trimestral que té per objectiu difondre la música catalana i internacional.

Publicada per la Societat Catalana de Música

Vol. I, Núm. 1

1933

La Revista Musical Catalana és una publicació trimestral que té per objectiu difondre la música catalana i internacional.

Publicada per la Societat Catalana de Música

Vol. I, Núm. 1

Barcelona, 1933

Editorial de la Societat Catalana de Música

REVISTA MUSICAL CATALANA

BUTLLETÍ DE L'«ORFEÓ CATALÀ»

Redactors en cap: FREDERIC LLIURAT i JOAN SALVAT

Secretari de la Redacció: JAUME MARTÍ I MARULL

PRINCIPALS COL·LABORADORS:

Higini Anglès, prev. — Josep Barberà. — Giulio Bas. — Konrad Baumgarten. — Pasqual Boada. — Juan Borràs de Palau. — Lluïsa Bosch i Pagès. — J. Cabot Rovira. — J. Rafel Carreras. — Gabriel Castellà i Raich. — Eusebi Clot, O. F. M. — Henri Collet. — Eduard L. Chavarri. — Josep M.ª Comella. — Miquel Domènech i Español. — Josep Fabre. — Josep M.ª Folch i Torres. — Ignasi Folch i Torres. — Alfons Gallardo. — Robert Gerhard. — Joan Gibert Camins. — Vicents M.ª de Gibert. — Enric G. Gomà. — Emili Heintz-Arnault. — Gascó Knosp. — Frederic Lliurat. — J. Lamote de Grignon. — Wanda Landowska. — Miquel Llobet. — Joan Llongueras. — Josep Maideu. — Joan Manén. — J. Martí i Marull. — Dom Carles Megret, O. S. B. — Apeles Mestres. — Lluís Millet. — Manuel de Montoliu. — Vicents de Moragas. — M. Morera i Galícia. — Antoni Nicolau. — J. J. Nin. — Ewelina Pairamall. — Joaquim Pena. — Francesc Pujol. — J. Riba i Martí. — Antoni Ribera. — Alfred Romea. — Lluís Romeu, prev. — Miquel Rué, prev. — Dom Maur Sablayrolles, O. S. B. — Joan Salvat. — Kurth Schindler. — Albert Schweitzer. — Josep Subirà. — P. Gregori M.ª Suñol, O. S. B. — Agustí Valls i Cascante. — Francisco Viñas. — Amadeu Vives. — Rafel Vives, etc.

VOLUM XX.—Any 1923

BARCELONA

REVISTA MUSICAL CATALANA

BUTLLETÍ DE L'ORFEÓ CATALÀ

ANY XX

TAULA GENERAL

ARTICLES ORIGINALS

- ALFONSO (Frederic). — La paraula i la poesia. Interpretació ideal per medi de l'art dels sons: la música, 273, 301.
- BARBERÀ (Josep). — Concomitàncies de la cançó popular catalana amb la d'altres països. 236, 253.
- CARRERAS (Josep Rafel). — Cartes del Mestre Pedrell. 85.
- DANIEL (Eusebi). — A la memòria de n'Amadeu Ferrer. 243.
- EDUARDUS. — Una sinfonia de Haydn, un periodista i molts disbarats. 260.
- GIBERT (Vicents M.^a de). — El centenari de Cesar Franck. 1.
- INDY (Vincent d'). — El públic i la seva evolució. 280.
- LLONGUERAS (Joan). — Salutació als cantaires de l'Aplec de Germanor de Reus. 154.
- MILLET (Lluís). — Nostra tasca. 150.
- La Poesia i la Música. 214.
- Les Cançons d'un Poeta. 233.
- M. (A). — La música a Hongria. Els compositors joves. 209.
- RIBA I MARTÍ (J.). — Un Congrés de Cant gregorià i música religiosa a París. 4.
- RIBER (Llorenç). — Els cabells del Rei En Jaume en la Senyera de l'Orfeó. 44.
- ROMEA (Alfred). — Ferran Sor. 145, 181.
- SOLÀ (Camil). — L'obra d'un català a Tolosa. 212.
- *** — Un gest exemplaríssim. 161.
- La cançó catalana a Itàlia. 192.
- Conferència de don Vicens de Moragas. 195.

ORFEÓ CATALÀ

- A la memòria d'en Vidiella. 48.
- Concerts en dies festius a la tarda. 11.
- Exàmens de fi de curs. 219.
- Excursió artística a Girona. 123.
- Excursió artística a Vilafranca. 193.
- Festa a la memòria del Rei En Jaume el Conqueridor, amb motiu d'ofrenar a la Senyera un Reliquiari, donatiu del President En Joaquim Cabot, contenant un rull de cabells del Rei, present que feu a l'ORFEÓ CATALÀ En Joan Feliu i Codina. 29.
- Festa íntima. 167.
- Homenatge al Mestre Lluís Millet i a l'Orfeó Català, commemorant la primera audició a Catalunya de la *Passió de Nostre Senyor Jesucrist segons Sant Mateu*, de Joan Sebastià Bach. 100.
- La Missa del Roser de Mossen Romeu. 12.
- La Passió de Nostre Senyor Jesucrist segons l'evangeli de Sant Mateu, de Joan Sebastià Bach. 13, 122.
- Memòria del secretari En Pasqual Boada. 61.
- Secció oficial. 59.
- Set concerts en dies festius a la tarda: M. Llobet. ORFEÓ CATALÀ. Quartet Wormsbächer. F. Costa-A. Farrarons. Cobles "Montgrins", de Torroella de Montgrí; "Antiga Principal", de la Bisbal; "Barcelona". Institut Català de Rítmica i Plàstica. 286, 310.
- Visita de germanor de l'Orfeó Sarriane. 167.

CATALUNYA

BARCELONA:

Associació d'Amics de la Música: Alex. Borowsky. Quartet Wendling, 14; Alf. Romea, 52; A. Drwenski. B. Huberman. Madeleine Bonnard, 129; Walter Giesecking, 174; Concepció Callao. Orquestra de l'Associació — ORFEÓ CATALÀ (*Novena Simfonia* de Beethoven, 200; Gaspar Cassadó, 291; R. Bandler. Quartet vocal Wormsbächer, 316.

Associació de Música "da Camera": Maria Davidoff — Andoga Juroff. M. Llobet, 14; Serge Prokofieff — A. Alexanian — R. Vives, 51; J. Szigetti — J. Peambur Quartet de Budapest, 129; P. Casals — B. Net, 172; Trio Cortot — Thibaud — Casals, 202; Quartet vocal. Orquestra Pau Casals — Fanny Davies — ORFEÓ CATALÀ (*Novena Simfonia* de Beethoven), 290; A. Brailowsky, 316.

Associació Intima de Concerts: A. Brosa — Alex. Vilalta. Vera Janacopulos. Quartet Vandelle, 15; Quartet E. Casals. Trio de Viena. Alex. Ribó, 53; Quartet E. Casals, 132; H. Ortengren — Quintet de La Haia, 176; A. Brosa — Orquestra, 204; Joan Smeterling, 291; Orquestra — J. Smeterling, 292; Vera Janacopulos, 317.

Ateneu Enciclopèdic Popular, 17.

Centre Catòlic de Sans: Conferència del Mestre Millet, 16.

Coliseum: Concerts varis, 292.

Conferències d'Henry Prunnières, 131.

Domus Artis: E. Roig — J. Esteban, 135.

Exposició del moble, 246.

Gran Teatre del Liceu: *La Dame de pique*, *El Princep Igor*, *Monna Lisa*, Emil Sauer, 50; *Marianela*, 128; Orquestra Pau Casals — Fanny Davies, 170; Temporada d'hivern, 246.

Orfeó Gracienc: Concert en honor del

mestre Cumellas Ribó, 16; Orfeó de cegues de l'Asil Empar de Santa Llúcia. Maria J. Regnard. Conferència de J. Barberà, 134; Concerts varis, 205; Festa de la Poesia i de la Música, 267.

Orfeó L'Eco de Catalunya, 318.

Orfeó Llevant, 203.

Orfeó Núria, 206, 318.

Palau de la Música Catalana: Recital Carme Amat. Concert Emil Sauer, 130; Concerts Rubinstein. Alex. Ribó, 172; Chor Infantil de les Escoles de l'Ateneu Igualadí, 173; Festa dels P. de J. de Catalunya. Orquestra d'Estudis Simfònics, 174; Escola Vidiella. Concert de piano, 203; Institut Català de Rítmica i Plàstica, 220; Telefonía sense fils. Escola Vidiella, 266; Orquestra Pau Casals-ORFEÓ CATALÀ (*Novena Simfonia* de Beethoven), 288; F. Davies-P. Casals, 316.

Sala Mozart: Trio de Barcelona. Antoni Sala, 133; Pepita Dièguez, 317.

Teatre Barcelona: Concerts Emil Sauer, 132.

Teatre Eldorado: Orfeó Gracienc, 132, 175.

Teatre Poliorama: Catalunya Nova, 204.

Teatre Tivoli: Orquestra Simfònica de Barcelona, 175; *Doña Francisquita*, 319.

Una nova missa, 176.

FORA DE BARCELONA:

Arenys de Mar, 221.

Badalona, 53.

Canet de Mar, 55.

Figueres, 223.

Igualada, 17, 55, 135, 206, 224, 247, 319.

Olot, 268.

Rubí, 224.

Sabadell, 269.

Sant Joan de Vilassar, 135.

Sant Vicens de Castellet, 18.

Vich, 293.

CORRESPONDENCIES

Ginebra, 6, 187.
Madrid, 9, 158, 262.

París, 306.
Roma, 46, 159.

VARIA

Certamen literari-musical en celebració de la Coronació canònica de la Imatge de Nostra Senyora de la Gleva. 198.
Conservatori de l'Ateneu Igualadí. Concurs de composicions musicals per a infants. 168.
Festa de la Poesia i de la Música, organitzada per l'Associació Catalanista de Gràcia i l'Orfeó Gracienc. Cartell, 126.
Germanor dels Orfeons de Catalunya: IV Aplec de Germanor celebrat a Reus, 164; Consell permanent, 218; Ajornament, 287.
Jocs Florals (Festa de la Poesia i de la Música), organitzats per l'Orfeó Reusenc. Any I. Veredictes, 125; Ressenya de la Festa, 190.

Obra del "Cançoner Popular de Catalunya": Concurs de 1922. Llista de reculls presentats, 49; Veredictes, 117; Donació dels materials cançonistics Aguiló, 161; Autors premiats en el Concurs 1922, 264; Les tasques, 285; Regraciament al donatiu Aguiló, 315.
Premis musicals Concepció Rabell i Cíbils. II Concurs. Cartell de tercera i última convocatòria. 120.
Premis musicals Eusebi Patxot i Llagustera. IV Concurs. Llista de composicions rebudes, 245; Veredictes, 312; V. Concurs. Cartell, 313.
Noves. 22, 56, 141, 178, 207, 228, 250, 269, 297, 320.

NOTES BIBLIOGRAPHIQUES

BAS (Giulio). — *Sonata breve* per a violí i piano. 295.
BONAVENTURA (A.). — *Verdi*. 139.
BRANCOUR (René). — *Massenet*. 139.
BUXÓ (Tomàs). — *Danses catalanes*, per a piano. 226.
CALDERON DE LA BARCA (E. G.). — *Arabescas*, per a piano. 295.
COPPOLA (Piero). — *Due Pezzi*, per a piano. 295.
Correnti d'antics mestres italians, per a piano. 295.
ENGLANDER (Richard). — *J. G. Naumann als Opernkomponist*, 136.
GERHARD (Robert). — *2 apunts*, per a piano. 226.
LLOBET (Marti). — *El Comte Garí. La Bironó*. Chors mixtes. 295.
LLONGUERAS (Joan). — *Les figures del pessebre. La festa dels Reis*. 294.

— *Mai més l'amor tornarà*. Melodia per a cant i piano. 295.
MILLET (Lluís). — *Catalanesques* per a piano. 226.
MOMPOU (F.). — *Suburbis*, per a piano. 20.
— *Cançó i dansa*, per a piano. 226.
PAHISSA (Jaume). — *Escenes catalanes*, per a piano. 226.
Partite d'antics mestres italians, per a piano. 295.
Publicacions de la casa Ernst Eulenburg. Partitures de butxaca. 138.
RAURICH (Salvador). — *Contrapàs sardà*, per a piano. 20.
RAVANELLO (Oreste). — *Dall'Aurora al Tramonto*. Quatre chors per a veus d'home. 296.
STEINHAUSEN (Dr. F. A.). — *Fisiologia dell'arco sugli strumenti a corda*. 21.

- SUBIRÀ (J.). — *Junto a las mieses doradas*, per a piano. 20.
 TAGLIAPRIETA (Gino). — *40 Studii de perfezionamento per Pianoforte*. 227.
 — *Tre Studi Speciali* (sull'incrocio delle mani). 227.
 WERKER (Wilhelm). — *Studien über die*

- Symmetrie im Bar der Fugen und die motivische Zusammengehörigkeit der Präludien und Fugen des "Wohltemperierten Klaviers" von Johann Sebastian Bach*, 137.
 ZANON (Maffeo). — *Pensiero nostalgico*, per a violoncel i piano. 296.

VIDA MUSICAL DELS ORFEONS DE CATALUNYA

Escola Choral (Terrassa). 19.	Orfeó Lleidatà. 248.
L'Eco de Catalunya. 248.	Orfeó Misericòrdia (Canet de Mar). 249.
Orfeó Badaloní, 19, 53, 248.	Orfeó Montblanquí. 249.
Orfeó Barcelonès. 19.	Orfeó Montserrat (Calella). 250.
Orfeó Bergadà. 19.	Orfeó Montserrat (Olesa). 19.
Orfeó de Sabadell. 250.	Orfeó Montserrat del Centre Moral Instructiu de Gràcia. 19.
Orfeó de Salt. 249.	Orfeó Nova Solsona. 248.
Orfeó de Noia. 249.	Orfeó Nova Tàrraga. 19, 249.
Orfeó del Patronat Social (Vilassar de Mar). 248.	Orfeó Popular Oloti. 19.
Orfeó Doctor Robert (Hospitalet). 248.	Orfeó Renovació (Picamoixons). 249.
Orfeó Esbart Cantaire (Pobla de Lillet). 249.	Orfeó Reusenc. 247.
Orfeó Falsetà. 249.	Orfeó Sallentí. 19.
Orfeó Garriguenc. 248.	Orfeó Sant Josep (Vilassar de Dalt). 250.
Orfeó Germanor Empordanesa (Figueres). 247.	Orfeó Tarragoní. 248.
Orfeó Joventut (Sarrià de Ter). 248.	Orfeó Vicentí. 19.
Orfeó "La Formiga" (Castellbell i Vil·lar). 248.	Orfeó Vigatà. 249.
	Orfeó Vigatà del Conservatori. 293.
	Schola Orpheonica. 249.

NECROLOGIA

Bergés (Eduard). 143.	King (Oliver A.). 300.
Bignotti (Angelo). 180.	Krehbiel (Enric-Eduard). 180.
Breton (Tomàs). 323.	Lleó (Vicens). 27.
Chevillard (Camil). 231.	Marbà (Josep). 58.
Dauriac (Lionel). 232.	Maurel (Victor). 300.
Dyck (Ernest Van). 272.	Mauri (Rosita). 324.
Fontova (Conrad). 252.	Moragas (Jeroni de). 323.
Fourdrain (Felix). 300.	Moullé (Eduard). 300.
Ganne (Lluís). 232.	Novotny (Wensel). 27.
Gariel (Eduard). 143.	Orefice (Giacomo). 27.
Gimenez (Jeroni). 58.	Terrasse (Claudi). 251.
Göllerich (August). 180.	Tolosa (P. Nicolau de). 231.
Hamerik (Asger). 252.	

SUPLEMENTS ARTISTICS

Reliquiari que guarda un rull de cabells del Rei Jaume I, ofert a l'Orfeó Català pel seu President En Joaquim Cabot i Rovira. Núm. 230.

Medalla i pedró commemoratiu de la primera audició a Catalunya de la "Passió segons Sant Mateu", de J. S. Bach per l'Orfeó Català. Núms. 232-233.

Revista Musical Catalana

Butlletí de l'ORFEÓ CATALÀ

El Centenari de Cèsar Franck

El dia 10 de desembre prop-passat complia's la centúria del naixement de l'autor de *Les Beatituds*. Un aniversari tant assenyalat ha tingut en terres estrangeres una commemoració de caràcter seriós i recollit, com convenia a la memòria d'aquell gran artista prototipus de la vida oculta i fecunda, essent especialment commemorat a Liège, sa ciutat natal, i a París, la ciutat d'adopció on visqué, des de l'edat de dotze anys, i trespassà.

A casa nostra el centenari de Franck no ha tingut cap solemnitat aparent; més ens plau creure que haurà sigut festejat íntimament en el cor dels seus fidels. Sia'ns permés baixar un moment al terreny personal en descàrreg de consciència. Qui escriu aquestes ratlles acaronava amb vera il·lusió el projecte de donar una audició d'obres orgàniques del "pare" Franck; una circumstància fortuïta l'en privà. En pujar al Montserrat en les passades diades nadalenques per a inaugurar el nou orgue del presbiteri de la basílica, in·clogué, amb intenció commemorativa, en els programes dels dos recitals celebrats, sengles composicions ben significatives del orguenista de l'església de Santa Clotilde: una glossa de *Velles Nadales* populars franceses, que forma part dels reculls orgànics pòstums, delitosa producció d'una ànima ingènua i infantívola en el sentit evangèlic de la paraula; i el *Cantabile*, segona de les tres pessets escrites per a la inauguració de l'orgue monumental de la sala del Trocadero, de París, la qual, segons En Vicent d'Indy, "amb sa frase dolça i orant restarà el model de la pregària d'un artista cristià".

Afegim com en el cor dels monjos músics també hi floria el record de l'artista gran i modest per excel·lència: amb el més viu plaer escoltavem la vigília de Nadal *La Verge breçant*, entonada delicadament per l'escolania als

peus mateixos de la Moreneta; i el pare orguenista ens feia sentir els afectuosos accents de la *Pastoral*.

Per una felicitat coincidència, quan aquell matinet alegre de desembre, tot amarat del pressentiment de la divina florida en ple hivern, l'orguenista feia camí vers la santa muntanya, en fullejar "La Veu" del dia, al punt ficsava sa atenció la "Pàgina musical", en la qual un amic dilecte, fervorós francista, commemorava també el centenari del mestre. L'orguenista descobria que l'article li era dedicat i, profundament mogut, agraïa amb tota l'ànima una tant fina prova d'afecte.

Després, del substanciós escrit en volia treure un profitós ensenyament; el subtítol, *El seu exemple*, feia palesa la noble finalitat didascàlica de son autor.

L'exemple de Franck! Verament pocs artistes trobaríem en l'història de la Música, tant sincers i tant purs, sinó és en la genealogia dels orguenistes: un Cabezón, el cec a qui "Déu donà una vista meravellosa de l'esperit"; el nostre bon canonge de la seu barcelonina, Pere Albert Vila, de fama europea, però tan humil i generós que "quisvulla que volgués aprendre d'ell non volia ninguna cosa, lo qual fonch causa que en estas temporadas ya de molts bons músichs que per sa pobresa no ho foren pogut ésser"; el gran Joan Sebastià, qual bonesa d'ànima i rectes intencions davant de Déu són emmirallades en l'epígraf que escrivia al davant del seu *Petit Llibre d'Orgue*: "A la glòria del Altíssim i per l'aprofitament del proïsme", en fi, César Franck, "qui mai no tocava l'orgue per ésser escoltat — escriu D'Indy, — sinó per acomplir de la millor manera que podia un deure envers Déu i sa pròpia consciència. I ço que podia — afegeix l'amorós biògraf — era l'art sà, elevat, sublim."

"Deixant fins a part els mèrits formals, intrínsecs de l'obra de César Franck — diu En Frederic Lliurat en l'esmentat article, — és evident que'l vell mestre apareix avui i apareixerà sempre, al nostre entendre, com una de les més altes i més nobles i més pures valors morals que han existit. Franck fou, pel damunt de tot, un veritable artista. Com tal, visqué allunyat de les lletjors, de les "realitats" que'l voltaven. Talment com Joan Sebastià Bach, la seva vida fou senzilla. I visqué ocupat, atrafegat... Aquell home exteriorment senzill, no cridava, no sollicitava l'atenció. Tampoc cridava ni sollicitava l'atenció dels aficionats ni de la majoria dels seus confreres. I als seixanta anys assolí el "primer" èxit."

"Franck dedicava tot el dia a les lliçons — afegeix En Lliurat. — Quan escrivia, doncs?, és permès preguntar-se. Anem a recordar-ho.

"En començar la seva vida, forçosament activa, Franck no volgué prescindir del seu talent. Per la vida purament material, perden molts homes, sovint, llur viure espiritual. I més d'un daler, més d'una producció, més d'una obra bella, queden, en el cas que ens ocupa, més d'un cop anul·lats,

ofegats. Franck, valentament, *es defensà*. I es digué tot seguit (oh, el formosíssim i coratjós exemple!) que, malgrat el treball, les ocupacions, la necessitat que ell sentia (com tant d'homes!) d'ofrenar el seu temps, la seva vida, als altres, ell dedicaria, amb tot, cada dia, una hora o dues... al seu esperit. I això ho calificà ell sempre, amb justesa, de temps "reservat al pensament". Durant aquells moments (sempre brevíssims!) ell creava les seves obres o bé estudiava les dels altres.

"A dos quarts de sis del matí, Franck començava tots els dies, el "seu treball". Aquest treball durava poc, però, ja que a dos quarts de vuit començava el treball "per als altres". Es doncs durant les hores matinals i durant algunes, molt poques, setmanes de vacances durant l'estiu, que Franck s'*afinava* i creava, oi més, les seves produccions".

Oh, els paràgrafs ben dignes de meditació! Oh, com Franck havia sapigut endegar la febre creadora, per tal de no mancar a l'obligació cotidiana, i com encara, interrompent ses tasques de composició, es sentia mogut pel noble afany de *conèixer i estudiar les obres dels altres!*

Què en som de lluny, de la supèrbia d'altres artistes, per altra banda eminents — alguns noms ens vénen a la ploma, però no els escrivim — i d'aquell gest d'erigir-se en super-home tant característic de l'època contemporània! Quina reconvençió, tàcita, però punyent, a les nostres inquietuds massa sovint desviades, a nostre afany immoderat de notorietat, a les nostres gesticulacions que som prou engegats per no veure com fàcilment poden degenerar en grotesques, a l'esforç desaforat de potències i sentits que, com més caràcter té de revolta, més perills conté d'ésser lamentablement infecunde...

Contemplem el bon Franck fent sa via modestament, abnegadament, ple d'aquella tranquil·litat i d'aquell contentament interiors que són el premi d'una bona consciència, tranquil·litat i contentament estimulats per les mínimes mostres de consideració que rebia, àdhuc després d'una execució catastròfica de les *Variacions simfòniques*, dirigides per En Padeloup, o arran de l'estrena de la *Simfonia*, definida per Gounod: "L'afirmació de l'impotència portada fins al dogma".

Contemplem el bon Franck en el triple aspecte de sa personalitat: en sa vida interior, en sa facultat creadora i en sa virtut pedagògica. Imaginem tres escenes, corresponent a cada un dels esmentats aspectes: el mestre elefant-se a regions ultra-terrenes en el clos recollit de la tribuna del seu orgue; el mestre trevallant pacient i perseverant en el silenci de sa cambra d'estudi; el mestre alligant amb seny orientador l'estol dels deixebles respectuosos...

Contemplem-lo, el bon Franck, i revestim-nos d'humilitat per imitar-lo. Quants pensaments, quants actes vuidos i pretensiosos, per no dir més, eliminaríem així de la nostra existència!

Perquè fou un home de bona voluntat, al pare Franck la pau de l'esperit li fou donada i per escriure li fou concedit de realitzar amb perfecció creixent

la seva obra artística. Tractem sincerament d'aproximar-nos a son nivell moral i també heurem una gran pau de l'esperit, i, amb tota seguretat, ens serà donat, sinó volar pels cims sublims, privilegi reservat als gran genis de l'art, sí certament un grau major d'eficàcia en nostra gestió artística, per bé i profit propi i dels nostres germans.

VICENTS M.^a DE GIBERT

Un Congrés de Cant gregorià i música religiosa a París

Sota la presidència del Cardenal Dubois, arquebisbe de París, es celebrà a la capital francesa durant els dies 6, 7 i 8 de Desembre el III Congrés de cant gregorià i música religiosa.

Crec que sovint s'exagera l'importància pràctica d'aquesta mena de reunions. La reforma de la música religiosa és una obra eminentment pràctica, és un apostolat, i un apostolat suposa sempre acció fervorosa i constant. Tots els discursos, per savis i profunds que siguin, tenen una eficàcia pasatgera. D'altre part, des de la publicació del Motu proprio de Pius X establint sàbiament les normes a seguir en música religiosa, què pot dir-se de nou? Sortosament han passat ja els temps en què es considerava el cant gregorià com una música de museu, una curiositat històrica; avui, generalment, admet tothom la bellesa estètica de les melodies gregorians; per tot arreu el cant gregorià té admiradors i fins amadors fervents i, no obstant, el poble no el canta i, diguem-ho ben clar, no l'estima, perquè no el coneix; no el sent perquè està mancat de la base indispensable d'una sòlida educació litúrgica.

No podent seguir ni comentar un per un els actes del Congrés m'aconteraré de donar un resum, una síntesi, fent notar lo que a mon entendre, ha sigut més important i també per què no dir-ho?—lo que m'ha semblat defectuós i potser censurable.

Prengueren part en el Congrés les figures de més relleu dintre del gregorianisme; Dom Mocquereau, Dom Cabrol, Dom Sablayrolles i els mestres d'Indy, Bonnet, Gastoué, Berthier, etc.

Una de les conferències més comentades ha estat la de Mr. Bonnet, organista de Snt. Eustache, sobre l'organista litúrgic. Va ser una anatema

contra els organistes que no saben o no volen comprendre que l'orgue a l'església deu ésser humil servent i no senyor absolut.

Afirmà resoltament que no existeix encara el repertori ideal de l'organista litúrgic. Sembla que algún organista, i no dels menys cèlebres, no està del tot conforme amb alguna de les afirmacions de Mr. Bonnet; se l'acusa de radicalisme. Nosaltres creiem que, al menys en principi, té raó l'eminent organista de Snt. Eustache.

Ja no cal dir que les audicions de música d'orgue a càrrec de Widor—el degà dels organistes francesos—i Bonnet, han sigut excel·lents. Els francesos estan orgullosos de la seva escola d'orgue; cal reconèixer que tenen raó sobrada.

El cant gregorià sota la direcció del P. Sablayrolles tingué sempre una execució ben acurada, però per què ens havien d'esflorar l'impressió suavisima del Cant de Snt. Gregori amb l'*Audante cantabile* de Cèsar Franck a l'Ofertori, i el *Psalm 150* del mateix autor, executat després de l'Ofici a Snt. Merny? Ningú no negarà el valor artístic d'aquestes obres, però això no és suficient. Creiem que en un Congrés de música litúrgica haurien de donar-se solament els models més perfets, més purs i no altra cosa. Les composicions de l'autor de *Les Béatitudes* no poden pas passar per models de música litúrgica, malgrat la pietat i bona fe del *père* Franck.

Un comentari sobre les composicions d'autors francesos (càntics a una i dues veus). En general no ens van convèncer. Tècnicament no hi ha res a dir, estan molt ben fets i fins s'hi endevina un sincer desig d'assimilar-se el cant gregorià, però no s'hi arriba; es fa còpia i, naturalment, resulta una música freda, sense vida i de conseqüent sense personalitat. ¿Es que potser falta en aquests càntics *massa ben fets* la sava vivificadora de la cançó popular? Qui sap!

Els exemples que veiem a casa nostra semblen demostrar-ho.

Sigui com vulgui, s'ha de confessar que a París es treballa activament per a la reforma de la música religiosa i és innegable que s'ha donat un gran pas tenint en compte l'espantosa decadència en que's trobava la música litúrgica. No fas pas molt temps que en certa parròquia de París es cantava el *Tantum ergo* amb música d'un *couplet* indecent massa conegut.

Aquest fet donarà una idea de la lluita que han tingut de sostenir els aimadors de la vera música religiosa zelosos de la dignitat i decòrum de la casa del Senyor.

Mr. Gastoué va donar una conferència sobre els primitius de la música d'església comprenent sota aquesta denominació els predecessors dels polifonistes del segle XVI. Els "Chanteurs de Snt. Gervais"—que, *hélas!* no canten com en temps de Ch. Bordes—varen donar una audició de motets polifònics amb comentaris per Mr. Gastoué. Solament em recordo d'un comentari que em va cridar poderosament l'atenció. Segons Mr. Gastoué l'únic

compositor modern comparable amb Victòria és... *l'abbé Perruchot*. No sabem si l'il·lustre conferenciant es va proposar dir alguna *novetat* a tota costa però s'ha de confessar que és un recurs, doncs no crec que mai s'hagi acudit a ningú fer una afirmació semblant. I encara diran que no hi ha originalitat! Evidentment el *nihil novum sub sole* s'ha acabat d'ençà de la conferència que ressenyem.

Durant aquests dies de Congrés no hem pogut sentir un chor que cantés una mica bé. Generalment, fins al Teatre i al Concert hi ha un desequilibri entre els baixos i els tenors, no sabem perquè. I no es això el pitjor, els chors francesos, o al menys els de París, no han trobat el secret de la sonoritat armònica, aquella sonoritat que es fa admirar en els nostres orfeons, i demés els falta accent, canten fredament sense vida, diguem'ho amb poques paraules: no saben cantar. No sabem com podria explicar-se satisfactoriament aquesta ineptitud dels francesos per la música coral.

Ni el caràcter de ressenya, ni l'espai de que disposem donen lloc a un estudi comparatiu que podria ésser molt interessant entre la música religiosa catalana i la francesa amb totes les derivacions que l'assumpte comporta (influència de la cançó popular, dependència entre el floreixement de l'art coral i la música religiosa, etc.), però de totes maneres cal fer constar i ho fem amb gran satisfacció i fins amb orgull la puïxança de l'escola de música religiosa catalana, incomparablement superior a la francesa; la triomfal expansió, importantíssima, potser més de lo que creiem, de l'art del cant a Catalunya.

Bones coses tenim a casa nostra; Déu vulgui que sapiguem conservar-les i perfeccionar-les.

J. RIBA I MARTÍ

París, Desembre 1922.

Des de Ginebra

Foren els Ballets russos i els Ballets Suecs que obriren el foc, com es sol dir, en començar el present curs, a Ginebra. Després d'ells, el *Domchor*, de Berlín, va fer una *tournee* brillant a través de Suïssa. A Ginebra, oïrem l'esmentat chor, a la Catedral de St. Pere. Hom no pot pas comparar el *Domchor* amb els cantaires de la Sixtina. Llurs esperits i llur estil són diferents. L'agrupament de Berlín no posseeix les magnífiques veus de tenor dels cantaires italians, la poixansa de les quals és extraordinària. La interpretació no té tampoc la força dramàtica que donen a llurs erecu-

els artistes de la Capella Sixtina. El que caracteritza el *Domchor*, es l'expressió justa, la sobrietat d'estil i l'intensitat, amb tot, de l'interpretació. Aquests cantaires (son 50) produeixen una excel·lent impressió.

L'Orquestra de Suïssa, sota la direcció de N.E. Ansermet, ens ha fet sentir produccions de Beethoven, Mozart, Haendel, Gluck, la *Suite* de St. Sebastià, de Debussy, *Daphnis et Chloé*, de Ravel; *Suite Scythe*, de Prokofieff; *Dante-Sinfonia*, de Liszt, etc.

Havem també sentit notables solistes. Citem els principals. El violinista Hubermann ens agradà molt en executar el concert en *re* major, de Beethoven. També aplaudirem a la pianista Youra Güller, que ha reemplaçat a Josep Iturbi (que viu ara a París) al Conservatori de Ginebra. Dues excel·lents cantatrius foren ben apreciades: G. Martinelli (dels Concerts Colonne i del Conservatori de París), i Na Kiurina, de l'Opera de Viena. Pel quart concert clàssic de Ginebra i de Lausana, el comitè va invitar a un dels més grans violinistes actuals: el nostre il·lustre compatriota Joan Manen, que assolí en les dues ja esmentades ciutats un èxit triomfal, ben merescut, realment, en interpretar amb gran art, amb fina virtuositat i un so exquisit, el Concert en *fa*, de Lalo, i el *Caprici* per a violí i orquestra, de Paganini-Manén. Fou això un gaudi artístic ben intens... i una meravellosa lliçó per als violinistes.

Heu's aquí l'opinió d'un dels millors crítics musicals de Suïssa (al mateix temps que excel·lent músic), En T. Combre, en parlar d'En Manén:

"La perla del concert, el punt culminant, així pel que respecte la valor de l'obra com pel que es refereix a la qualitat de l'interpretació, fou el concert de Lalo. Aquest concert és una obra perfecta, tant des del punt d'albir simfònic com del de la virtuositat. El violí hi és constantment tractat com un instrument principal, solista, però l'orquestra no esdevé mai un senzill acompanyador: viu la seva pròpia vida i les troballes sonores hi són abundoses. Obra metòdica en la qual el violí canta inlassablement; pero obra on l'harmonia es d'una distinció superior a l'escriptura, d'altra part perfecta".

... ..

"En Joan Manen, es ben a propòsit per a interpretar aquesta música; la seva execució, meravellosament precisa, te la finor necessària; el seu art canta el que ha d'ésser cantat".

... ..

"En Manen posseeix aquella netedat elegant, aquella correcció aristocràtica en les quals hom descobreix les característiques de Sarasate. Aquest gran violinista és un admirable mestre del violí i els aplaudiments que no li han pas estat regatejats, eren ben merescuts" (*La Tribune de Genève*).

Aquest gran èxit del nostre ben distingit compatriota (que tindrem el gust de sentir aviat en més d'un recital), és sobretot ple de sentit perquè el públic de Ginebra té l'anomenada d'ésser excessivament fret i, d'altra part, de sentir-se ja cansat de tot...

Com el darrer febrer, hem tingut un Festival Wagner. Aquest cop, fou Franz Schalk, director d'orquestra de l'Opera de Viena, que va dirigir l'orquestra. Com

solistes, dos artistes notabilíssims: En Schubert i Na Kappel, de l'Opera de Viena. F. Schalk és un director que estima i compren Wagner i el fa estimar i comprendre als seus músics. El Pròlec de *La Posta dels deus*, la *Marxa fúnebre del Siegfried* i el segon acte del *Tristany* formaven un bell programa, que fou admirablement interpretat. Servem d'aquest concert un record lluminós.

Les quatre *Cantates* de Bach que foren interpretades a Ginebra, al Victòria Hall i a la Catedral de Lausana, són meravelloses. Foren Walther Reinhart i els canaires de Wintertholz, amb alguns solistes remarcables, que ens les van fer conèixer. Les *Cantates* de Bach són massa ignorades i cal alegrar-se de veure-les aparèixer als nostres programes. Però l'obra de Bach canvia totalment de sentit si hom l'interpreta a la francesa o a l'alemanya, segons els principis de Vicents d'Indy o de Widor, o seguint el criteri de Max Reger, del qual W. Reinhart ha rebut l'influència. Amb tot i que no ens hem sentit sempre d'acord amb les interpretacions d'en Reinhart, són, però, sensibles a les qualitats innegables d'aquest director, que va ben suggerir els seus 250 executants.

L'excel·lent cantatriu Marya Freund i Dàrius Milhaud van donar un concert de música francesa contemporània. Les pàgines de Duparc, Fauré, Debussy i fins les d'Honegger, foren molt apreciades, mentres que les obres de Francis Poulenc, Erik Satie i Dàrius Milhaud (que és un notable pianista) causaren una desil·lusió.

Els cantaires de la Capella Sixtina han tornat a visitar-nos i han ofert bellíssims concerts espirituals, als quals ha acudit un públic ben nombrós. Hom no sap que admirar més, si l'entusiasme sagrat que dóna vida als cantaires de Monsenyor Casimiri o la puresa de les seves veus i l'homogeneïtat dels bonics timbres.

Cada cop que sento agrupaments corals tant famosos, no puc estar-me de pensar en el nostre gloriós *Orfeó Català*. Tinc la convicció que si els suïssos sentien els cantaires, tant meravellosament estilitzats, del mestre Lluís Millet, els concedirien el primer premi.

Les tres sessions del Quartet *Romand* foren extremadament interessants. Entre altres obres, els quartets de Schubert, Malipiero, Henri Gagnebin i Ravel, foren traçadament presentats i assoliren un èxit ben significatiu.

A Lausana, l'obra de César Franck ha estat executada a l'església de Snt Joan. Els tres concerts amb els quals ens fou oferta l'obra sencera del vell Franck, obtinueren un èxit magnífic. Enric Gagnebin, al qual devem aquesta important manifestació artística, és un músic eminent, un organista ben talentós i un compositor ben remarcable. L'homenatge que acaba de retre a Cèsar Franck l'honora en alt grau, i tots els amics de la música li queden ben agraïts. Vevey, Montreux i Friburg han tingut també llurs sessions de música i han rebut la visita d'interessants solistes.

LLUISA BOSCH I PAGES

Ginebra, 2 de gener de 1923.

Des de Madrid

Entrada la tardor, s'ha reprès la vida musical, amb alguns concerts, no tots de l'alta significació com el dels *Quatre Gats* (una bandúrria, un llaüt i dues guitarres), i ja dintre el novembre començaren els grans concerts simfònics amb novitats i estrenes dignes d'esmentar.

Una societat constituïda no fa molt i quals èxits es compten per concerts, — l'Associació de Cultura Musical — va donar dos concerts en octubre confiats respectivament al tenor rus Alexandrowitch i a la violoncelista hongaresa Judit Bokor.

Per novembre va donar la representació de l'òpera pergolesiana *La serva Padrona* amb la Ottein, Crabbé i Pozo; i confià una audició al Quartet de Londres, amb el qual es sumaren dos artistes madrilenys per a interpretar el bellíssim Sextet de Schönberg, *La nit de la Transfiguració*. Aqueixa mateixa Societat desitjosa d'estendre l'acció cultural artística a esferes on no poden permetre's el luxe d'oïr bona música, està organitzant concerts gratuïts; havent cedit l'Ajuntament el Teatre Espanyol donat el fi altruista de la iniciativa.

L'Orquestra Simfònica del mestre Arbós ha anunciat una sèrie de sis concerts en el Teatre del Centre amb la cooperació del Centre de Fills de Madrid, al qual pertany l'esmentat Teatre. En el primer concert es va estrenar *La cambra de joc dels nois*, de Débussy, arreglada per a orquestra, per Clapet. Els seus cinc nombres presenten variats estils, sens dubte per la necessitat d'acomodar-los, a lo que els títols prometen. L'últim d'ells, *vulgar cake-walk* del qual s'han apoderat les orquestres de tzigans i jazz-band parisienses, fou repetit i no precisament per sa coincidència purament material (que hauria passat inadvertida per molts, sens una advertència del programa), amb un tret melòdic del *Tristany i Isolda*. Més alta, més profunda, més sentida i més emocionant, sobre tot en el seu temps final, és el fragment simfònic, que s'estrenà en la mateixa sessió, inspirat en l'*Infern* de Dant (cant XXXIV) compost per Conrad del Campo, l'excehent professor del Conservatori i compositor infatigable.

Heu-vos aquí un sumari de les obres estrenades per la mateixa entitat filarmònica en concerts successius, del mateix mes. Una lluminosa *Bourré fantasque*, de Chabrier, transcrita per a orquestra per F. Mottl; un nou quadre inspirat en el *Ball de Sant Antoni de la Florida*, de Goya, on posa sana animació i alegria juvenívola, Moreno Torroba; les *Rondes Primaverales*, de Débussy, extractades de la col·lecció *Imatges* i escrites amb més afecte a la lletra d'un receptari debussysta que sotmissió a una necessitat espiritual invencible; i *Dia estival en la muntanya*, evocació d'ambient i paisatge, firmada per Vincent d'Indy, que reflexa les qualitats pròpies d'aquest compositor francès.

Entre les obres espanyoles, oïrem l'intermedi de *Pepita Jiménez*, el qual desdiu de la brillantor, gràcia, finesa i profunditat, que es troben en la Suite *Ibèria*; i la *Dansa Espanyola i Rondalla*, de Granados, molt ben orquestrades per Lamote de Grignon.

Parlem ara dels concerts donats en el Teatre Price, sota el patronatge del Círcol

de Belles Arts, per l'Orquestra Filarmònica, enfront de la qual té la prestigiosa figura d'En Pérez Casas. També ha ofert novitats estrangeres i ha acollit en els seus programes diverses obres de compositors ibèrics. S'estrenaren les produccions següents: *Dansa eslava* (op 42), de Dvorak, que recull amb graciosa profusió d'elements musicals decoratius quelcom que ha nascut en el poble, i al poble deu el seu penetrant perfum; *La tomba de Couperin*, de Ravel, "suite" en quatre temps (preludi, furlana, minuet i rigodon) on la tècnica moderna revesteix esplendorosament melodies que sols simètricament podrien encaixar en els motllos de l'antiga dansa; i un Concert per a violoncel i orquestra de Morera, al qual donen caràcter grans vols simfònics en el primer temps i una penetrant emoció lírica en el segon; però el temps final es desenrotlla precipitadament i acaba de faiso inesperada.

Diverses obres d'autors nacionals foren molt ben acollides. Recordem un intermedí de *La Llama*, de Usandizaga; el poema simfònic, *Historia de una madre*, d'Arregui, i l'intermedí de *Goyescas*, de Granados.

Tres solistes prengueren part en aquestes sessions, Gaspar Cassadó, quals dots de violoncelista venen captivant ja fa temps el públic madrileny; la pianista Júlia Parody, el treball de la qual mereixia desvetllar majors entusiasmes, i la arpista Lluïsa Menarguer, que executà un insignificant concert de Pierné en una sala massa gran per l'escassa sonoritat de l'instrument.

Entre els recitals a càrrec de solistes, es destacà el del violinista Manén, acompanyat per la pianista Pura Lago.

S'anuncia una temporada d'òpera, amb algunes estrenes d'obres russes en el Teatre Reial. I es fan presagis no molt falaguers sobre la propera campanya en dit teatre. Veurem el què de sí diu el temps... i els quartos. Bones intencions no en falten, però es parla de dificultats econòmiques que tal volta s'oposen al desenrotllo dels plans projectats.

JOSEP SUBIRA

A la precedent correspondència afegirem que el notable musicòleg que la sotscriu, el nostre estimat amic Subirà, Secretari de l'Associació de Cultura Musical, ha donat darrerament una conferència en el Centre d'Instrucció Comercial que ha sigut extraordinàriament celebrada. *El Sol*, de Madrid, entre altres coses, diu: "El distingit musicògraf En Josep Subirà, llegí el diumenge passat una conferència en el Centre d'Instrucció Comercial en la qual interessà l'auditori explicant-li els seus encertats punts de vista sobre *La sardana, son passat, i son esdevenidor*."

"El senyor Subirà molt competent en aquesta matèria, sobre la qual tracta també en el seu folleto *El paisatge, les cançons i les danses a Catalunya*, féu una sintètica història de la famosa dansa. Parlà el conferenciant de les primeres cobles i sos instruments característics; dels primers compositors de sardanes Ventura, nascut a Alcalà la Real i altres, i de la forma primitiva d'aquesta dansa que fou adquirint paulatinament major amplitud i importància intensificada recentment amb el moviment de renaixement català. El senyor Subirà esmentà els noms dels principals autors contemporanis de sardanes i de les entitats que a aital objecte s'han fundat, fent oir qualques dels exemples més característics.

"El talentós musicògraf fou molt aplaudit."

Orfeó Català

CONCERTS EN DIES FESTIUS A LA TARDA

CINQUÈ CONCERT

Seguint la tanda dels sis concerts d'abonament en tardes de dies festius, correspongué al dia de Cap d'Any el ja tradicional i esperat concert de cobles, on s'hi dona a conèixer lo bo i millor dels nostres autors sardanistics.

Enguany els elements executants sofriren una variació, i fou la de presentar-se per primera vegada en eixa festa la cobla *Barcelona*, la que junt amb *Montgrins* de Torroella i *Principal* de Perelada, executaren el programa, que finí amb la cooperació de l'ORFEÓ CATALÀ.

En la primera part, es van executar les següents sardanes: *Elissa*, P. Serra; *Joiosa*, Balcells; *Juny*, Garreta; *Nadal*, Botey; *La molinera de Flassà*, Juncà; i la Glosa de *Les danses de Vilanova*, Toldrà. Tan aquesta última, que tingué de repetir-se, com les demés obres foren extraordinàriament aplaudides, així com l'execució respectiva que les tres cobles saberen donar-hi.

La segona part, era integrada com segueix: *El jovent de Sentmenat*, Alfonso; *Sant Martí de Canigó*, Fornells; *El picapoll*, Morera; *Estiuada*, Lambert; *Pastora enamorada*, Garreta; i per les tres cobles, *La nina i el moliner*, Pujol.

En dir que gairebé totes les obres d'aquesta part tingueren de repetir-se, queda fet el millor elogi de les sardanes i llurs execucions.

En la tercera part hi figuraren: *Sol ixent*, Toldrà; *El Pardal*, Pep Ventura-Pujol; *Els ocellets de casa*, Alfonso; i *El barcoc*, Morera; a les quals composicions capigué idèntica sort que les precedents de la segona part. *Rosada d'estiu*, Català, que es donava com a primera audició, fou molt celebrada per la seva escaient frescor i els ritmes ben trobats. I per fi de programa l'estrena *Cantada de Cap d'any* del mestre Pujol, per l'ORFEÓ CATALÀ i les tres cobles.

En Francsc Pujol, que és músic de talent i un poeta humaníssim, ha compost un poema ben inspirat, quals estrofes canten un senzill i franc daler de tota l'ànima catalana, esperançadora d'una nova anyada plena de joia i de triomf; i aquests versos, tots ells amarats de catalanitat, li han servit per a fondre'ls dins el gresol de sa fecunda inspiració, amb una música tan nostra, com les roselles dels camps i la ginesta dels turons; amb transparències de l'aigua tranquil·la que llisca per les cales de nostra costa blava, i amb lluminositats suavisssimes del cel retallat per la carena de nostres muntanyes.

Música feta amb ànima, i que a l'ànima arriba pels més purs i nobles mitjans, utilitzant els elements soli, chor i cobles amb una sobrietat i èncert tan evidents, amb un equilibri sonor tan innegable que mai l'un en surt perjudicat per l'altre malgrat llur desproporció, la que es aprofitada per a obtenir noves sonoritats instrumentals i plenituds insospitades, que mouen a l'auditori a seguir encisat tota la gamma de deli-

cats matisos del sentiment, fins menar-lo pels camins de l'entusiasme esclatant i indescriptible.

La *Cantada de Cap d'any*, dona la impressió d'haver estat pensada i escrita sense preocupacions: avalorada tota ella amb aquelles condicions artístiques, per devenir una de les obres que el poble consagra i perpetua, per respondre a una plasmació espiritual del seu daler traduït en versos vibradors i harmoniosos i en notes que encomanen ardidesa.

El concert va acabar amb una execució magna dels *Segadors* per l'ORFEO, cobles i públic a l'unissó, victorejats i aplaudits amb entusiasme i limitat.

SISE CONCERT

El darrer concert d'abonament confiat a l'Institut Català de Rítmica i Plàstica, que amb tanta glòria i competència dirigeix el mestre Joan Llongueras, fou dedicat als infants en la diada tan escaient dels Reis. No cal dir com hi concorren grans i petits, amb l'atractiu de passar unes hores gaudint d'aquell encís a que ens té acostumats l'Institut amb les seves periòdiques sessions.

La primera part dedicada als Jocs, Cançons i Rondes, era formada per les obres de Jaques-Dalcroze: *Ronda de les bones àvies*, *Resposta de la noia bona minyona* (1.ª audició) i *Volem dansar*; i les del mestre Llongueras: *Ai, quin fred que fa!*, *A la terra del bon pa*, i *Els soldats venen de França*, que foren bella i expressivament executades, i molt llargament aplaudides.

La segona part dedicada a Interpretacions de plàstica animada, constava de les següents obres: *Esboç rítmic*, Jaques-Dalcroze; *Preludi*, Chopin; i *Nadal*, de Niels W. Gade.

Aquesta obra del compositor escandinau de la passada centúria, està dividida en sis parts qual llegenda és com segueix: I. *Les campanes de Nadal*; II. *Nadal* (evocació), amb cant; III. *L'arbre de Nadal*; IV. *Ronda dels infants*; V. *Dansa de les noies*, i VI. *Bona nit*. L'execució d'aquest petit poema, a càrrec del pianista Pere Vall-ribera, fou molt curosa i delicada; mereixent iguals elogis les alumnes de l'Institut en la interpretació plàstica, plena de gràcia i gentilesa. L'obra de Gade, d'un sabor popular innegable, fou molt agraçosament escoltada, dedicant-se a tots els que hi havien intervingut llargs i calorosos aplaudiments.

A la tercera part, les obres del mestre Llongueras: *Les figures del pessebre*, *La rotlli, rotlli, rotllana* (1.ª audició) i *La Festa dels Reis*, amb trajes i decorat d'En Jaume Llongueras, per la seva pulcra execució, i per la seva graciosa perspectiva, foren aplaudides incansablement per aquella munió de mans gentils. En resum, fou una festa plena de gràcia i esperit, de la que el mestre Llongueras, ànima infadigable, pot restar-ne plenament satisfet.

J. M.

LA MISSA DEL ROSER DE Mn. ROMEU

En ocasió de celebrar l'Oratori Parvo de Barcelona, el dia 8 de desembre passat, la data memorable de la canonització del seu fundador Sant Felip Neri, l'ORFEO CA-

TALÀ, sota la direcció del mestre Millet, interpretà per primera vegada, formant un conjunt de 160 cantaires, la *Missa del Roser* del mestre mossèn Lluís Romeu. La secció de senyorettes, disposades en el creuer del temple, executà el chor popular amb el qual alternava el chor mixte a quatre veus, constituït pels elements de l'ORFEO que integren la Capella de música de la pròpia església.

La nova producció de mossèn Romeu merescué les alabances de tots quants l'escoltaren; tan sincera, tan piadosa, tan eloqüent, dintre la seva aparent senzillesa, és aquella música, i amb tan encert l'element popular i el gregorià hi són tractats. No ens caldrà fer l'anàlisi de la mateixa, ja que en el número 211 de la REVISTA (juliol de 1921), en ocasió de la seva estrena a Sant Hipòlit del Voltregà, ho feu d'una manera competent el senyor Riba i Martí, de Vich.

Fem constar, només, el bon efecte que a Sant Felip produïren novament cada part de la Missa, dintre llur variat caràcter, i d'una manera especial el *Sanctus*, on s'hi fa admirar la bellesa de la melodia emprada, i així mateix l'*Agnus Dei*, d'un misticisme que corprèn i enlaire l'esperit.

Rebi mossèn Romeu la nostra enhorabona, mentre esperem de la seva inspiració tan sana i amarada de catalanitat noves produccions que vinguin a enriquir més el nostre repertori de música religiosa.

LA PASSIO DE NTRE. SR. JESUCRIST SEGONS L'EVANGELI DE SANT

MATEU, de J. S. Bach.

Com els anys passats, l'ORFEO CATALÀ donarà enguany dues audicions de l'obra cabdal de Bach, els DIUMENGES DIES 11 I 18 DE MARÇ VINENT.

Aquestes audicions es donaran en una sola sessió cada una, a les tardes dels dies esmentats, a l'objecte de facilitar l'assistència de les moltes persones que, per viure fora de Barcelona o per altres raons, no podrien concórrer a les dues sessions (tarda i nit) en que fou donada l'obra els dos darrers anys.

Com que l'extensió extraordinària de la *Passió* de Bach no permet donar-la íntegra en una sola sessió, es fa precisa la supressió d'alguns fragments que pel seu caràcter no afecten l'essencialitat de l'obra, tal com se fa generalment a Alemanya.

El fet d'aquesta reducció permet, oi més, fixar uns preus bon xic més baixos que els anys anteriors, facilitant-se així la concurrència per a la més gran popularització de l'obra del gran Bach.

Catalunya

BARCELONA

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA: ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DA CAMERA. El concert sisè del present curs, organitzat per l'Associació de Música da Camera, oferí un interès extraordinari. Escoltàrem pàgines delitoses, originalíssimes, de Mussorgsky, Glazunow, Rimsky-Korsakow, Rachmaninow, C. Cui, Dargomijsky, Strawinsky i Gretchaminow, escaientment cantades, *dites*, per Maria Davidoff i V. Andoga Juroff. L'ànima complexa de la Rússia dissortada vibrà intensament, inlasablement, durant tota la vetlla. I els que estimem, per damunt de tot, les obres sinceres, originals i, si pot ésser, representatives d'una raça (preferentment a les que representen, sobre tot, un caient a la moda!) fruïrem, doncs, fonament, en escoltar els artistes russos. Com la música de Mussorgsky, verge de cabòries d'escola, apareix palpitant i, a voltes, fins rublerta de dolça ingenuïtat!... I com les cançons de Strawinsky són també *russes*, ben russes, i amorosament tractades, *vestides*! Oh la suggestiva, la complexa, la misteriosa Rússia, com la seva ànima es manifesta, s'exterioritza, queda eternament plasmada en les seves cançons!... I com els músics russos les coneixen i les *senten*. I com els interpretadors d'aquella terra saben també trametre-les!

Aquesta sessió, repetim-ho, fou plena d'interès, gràcies al poder de la música interpretada i gràcies al talent de Maria Davidoff, de N'Andoga Juroff i del pianista En Nicolau Slonimsky.

El concert setè de l'Associació que ens ocupa fou confiat a un ben delicat artista de la terra: En Miquel Llobet. Oïrem produccions de Sor, Rubinstein, Falla, Albéniz, Tàrraga, Coste, Musdelsohn, Villar, Bufaletti i Sor-Llobet.

Miquel Llobet, deixeble i continuador, realment, de l'art d'En Tàrraga, ha estat un dels primers guitarristes contemporanis que ha dignificat la guitarra. És un dels primers artistes que ha aconseguit fer de la guitarra un instrument de concert. I avui, arreu del món, quan es parla de la guitarra (de la guitarra dignificada!), el nom d'En Llobet és prestament pronunciat.

Un cop mes fruïrem de les dolçors sonores que el nostre gran artista sab treure de la guitarra. Admiràrem també les seves interpretacions, plenes sempre de delicadeses, i sempre justes i sentides.

En Miquel Llobet assolí un bell èxit, entre nosaltres. — X.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE LA MÚSICA. — L'Associació d'Amics de la música organitza també concerts interessantíssims. I també confia els seus concerts a artistes ben notables. Alexandre Borowsky, que oïrem en el setè concert del present curs, és un pianista distingidíssim. Més direm encara: és un dels grans mestres del teclat que hem sentit aquests darrers anys. Té un mecanisme molt dútil i variat i, realment, absolutament complet. El so que sab treure del piano es també no menys variat. I així en tocar dolçament, delicadament, com en pulsar amb força, treu

sempre sonoritats pastoses. En fi, Borowsky posseïx un innegable i ben simpàtic temperament d'artista. Tocà les pàgines de Prokofieff, de Scriabine i de Franz Liszt de manera perfecta, inoblidable. Si Alexandre Borowsky es un dels millors pianistes, dels mes notables artistes que han visitat Barcelona durant els darrers temps.

El vuitè concert fou confiat al Quartet Wendling i al pianista Alfred Hoen. Havíem ja oït els artistes de Stuttgart, en alguns dels concerts de l'Associació íntima, i servàvem d'ells un agradós record. El Quartet Wandling es distingeix per les seves interpretacions molt pures i equilibrades i, d'altra part, pregonament sentides. Es un art ben seriós, realment, el dels artistes que ens ocupen. Aquest cop, ens ofrenaren un Quartet de Beethoven i, amb el pianista que ja havem esmentat (excel·lent col·laborador, fem-ho constar), el conegut i ja clàssic Quintet de Schumann i el Quintet de Dvorak. Després de les pàgines de Beethoven i de Schumann, l'obra de Dvorak (malgrat les seves qualitats!) ens semblà realment massa feble. Fou, doncs, mal escollida.

Un concert, en definitiva, ple d'interès. — X.

COLISEU POMPEIA: ASSOCIACIÓ ÍNTIMA DE CONCERTS. — L'Associació Íntima encarregà un dels seus darrers concerts, als coneguts artistes Antoni Brosa i Alexandre Vilalta. Antoni Brosa tocà pàgines de Tartini, Bach, Erlanger, Hubay, Schubert-Kreisler, Ysaye i Kreisler i el jove pianista Vilalta interpretà produccions de Chopin, Albéniz, Debussy i Schubert-Tausig.

Antoni Brosa és un violinista ja conegut i aplaudit. Té un bonic mecanisme. L'aplaudirem, sobre tot, en executar la darrera part del programa. Digué molt bé el *Poème*, d'Erlanger, i *Rêve d'enfant*, d'Eugeni Ysaye.

Alexandre Vilalta és un jove pianista molt ben dotat. De moment poc serè, dominà prestament la situació i executà molt bé les obres d'Albéniz i de Debussy. Malgrat la seva juvenesa, En Vilalta posseeix ja una bella agilitat. Caldrà que es fixi encara en la qualitat del so. L'esdevenidor somriurà, sens dubte, al joveníssim i estudiós pianista.

L'Associació Íntima invità de bell nou a Na Vera Janacopulos i l'admirable artista cantà, en el cinquè concert del present curs de la dita Associació, produccions de Mozart, Schumann, Mussorgsky, Rimsky-Korsakoff, Prokofieff, Fauré, Debussy, Ravel i Falla. Els més elogiosos qualificatius han estat ja emprats i fins gastats en parlar de Vera Janacopulos. I no obstant, cap pot donar una idea exacta del talent de l'esmentada gran artista. La seva veu és timbrada i tothoro dòcil a l'expressió. I hom gaudeix fonament en escoltar a l'artista de la qual parlem. Ja no es pot somniar, realment, una més gran delicadesa, ni una més fina ironia, ni una més càlida tendresa, ni una més folla passió, que la que expressa l'admirable cantatriu, en cantar, en expandir les cançons belles que interpreta.

Vera Janacopulos és una de les més talentoses *liederistes* que havem sentit.

Cal fer constar que la pianista L. Schelepianoff acompanyà exquisidament. — X.

El concert sisè de la mateixa Associació fou confiat al Quartet Vandelle, de París, constituït pels destres professors Romuald Vandelle, violí I; Luzanne Meynieu, violí II; Maria Rosa Lamon, viola; M. Bousquet, violoncel.

El programa oferia un atractiu particular per anunciar-s'hi l'audició primera de dos quartets moderníssims: el núm. 2 de Bela Bartok i el núm. 4 d'Egon Wellesz, els quals alternaren amb un de Mozart i el ben conegut de Ravel.

Arribats al llunyà coliseu tot just era començada la sessió, les portes restaren tancades fins acabat l'expressat quartet de Bartok, no pas gairebé disposat en primer lloc del programa.

Hem de confessar que ni la producció de Bartok ni la de Wellesz aconseguiren l'aprovació franca de l'auditori. Creiem, no obstant, que llur interpretació no seria pas del tot fidel, si hem de judicar per la que assoliren els quartets de Mozart i de Ravel, l'estil dels quals coneixem prou be.

Els artistes francesos, pel bon intent de mostrar-nos un exemple de les tendències que segueixen els novells compositors avui dia, reberen l'aplaudiment encoratjador del públic interessat en aqueixa classe d'audicions. — C.

CONFERENCIA DEL MESTRE MILLET AL CENTRE CATÒLIC DE SANS. El dia 28 de gener en la dolça hora d'un dominical capvespre, la sala del Centre Catòlic es vegé selecta i extraordinàriament concorreguda per una munió atapeïda que amb paciència exemplar i amb religiositat insuperable seguia el text de la Conferència que amb paraula suau i senzilla anava exposant el mestre Millet sobre la cançó popular, la musa dels humils, eterna enamorada del Mestre.

Essent-nos impossible extractar el text de la mateixa, sols direm que ella produí fonda emoció en l'auditori.

Els nombrosos exemples musicals, que com flors oloroses enriqueixen aquell joell incomparable eixit del camp conreat del folk-lore musical de la terra, foren executats de faísó ben justa i amorosa per l'Orfeó Renaixement que amb tanta competència i encert dirigeix el mestre Carbonell, secundant la tasca del conferenciant, tan feliçment, ja en les tonades místiques o patriòtiques, ja en les que el dolor hi reflecta sos accents de tristesa, com en les que la joia hi vessa ritmes d'alegria; plaguent tan al públic aquell parlar humil i aquelles idees clares i lluminoses, com aquelles melodies pures i nostres que hom les sent com un batec de nostra pròpia vida.

Els elogis i entusiasmes dels concurrents al Centre Catòlic d'aquella popular barriada foren una palesa mostra de l'eficàcia d'aquests actes.

ORFEO GRACIENC. — CONCERT EN HONOR DEL MESTRE CUMELLAS RIBÓ. — La falta d'espai ens privà en el número passat d'ocupar-nos d'aquest senzill homenatge, ple d'intimitat i de fervorosa admiració, envers l'obra prestigiosa d'En Josep Cumellas Ribó, el festejat autor de l'*Hereu Riera* i tantes altres xamoses composicions com han propagat en llurs concerts els orfeons de Catalunya.

La simpàtica festa, organitzada per l'Orfeó Gracienc, tingué efecte davant d'un auditori nombrosíssim i dels més atents.

Foren cantades a la primera part les composicions que integren l'obra *Cants de la infantesa*, la qual, editada per la casa Ibèria Musical, no ha tardat pas gaire en fer-se popular, tan frescoies i escaients son llurs tonades. Els petits cantaires de l'Orfeó Gracienc les interpretaren amorosament, havent de repetir-ne algunes.

L'èxit de les composicions per a chor mixte, agrupades a la tercera part del pro-

grama, no fou pas menys senyalat. La tasca realitzada pel mestre Balcells i els seus cantaires fou justament elogiada.

La sopran Pilar Rufi prestà la seva estimable col·laboració a l'Orfeó Gracienc, cantant a la segona part les cançons originals següents: *La lluna blanca*, *Cançó d'abril*, *L'esposa parla*, *Trista*, *La mare malalta*, i *Muntanyenca*. Els aplaudiments fervorosos del públic imposaren la repetició de la segona peça i de la quarta, afegint-se encara al final *Pagesívola*, cançó plena d'encís i de frescor. El mestre Cumellas, la senyoreta Rufi i el pianista acompanyant senyor Molinari, reberen de l'auditori un sens fi d'ovacions.

L'homenatge dedicat al mestre Cumellas Ribó, com diguerem en altre lloc, ha estat ben merescut pels mèrits grans que el distingeixen. La seva personalitat s'assenyala prou bé en mig de les figures cabdals que amb llurs obres donen vida intensa i rica de matisos al repertori choral de Catalunya.

ATENEU ENCICLOPÈDIC POPULAR.—El dia primer d'any va donar-se als salons d'aquesta entitat, una sessió organitzada per la Secció d'Excursions, a càrrec del professor N'Ezequiel Martín, president de la secció, i la cantatriu senyoreta Montserrat Gallart, solista de l'Orfeó Barcelonès.

En la conferència va fer notar el senyor Martín la tasca cultural que ve duent a cap la secció, essent la present sessió de cançons la novena que celebra, parlà amb lloança de la cançó popular catalana, indicant que caldria que la conreessin els nostres compositors d'orquestra i piano, perquè la nostra música adquirís una personalitat ben marcadable com la russa, noruega, etc. Encoratjà a tots a què conreessin la cançó i la fessin estimar de llurs conssemblants, per tal de contribuir a aquest refinament espiritual que tots tant desitgem.

Tot seguit s'executà un ramell de 18 tonades populars nadalenques harmonitzades pel senyor Martín, amb les quals posà de relleu son bon gust i atinat art d'harmonitzar. La senyoreta Gallart les interpretà molt exquisidament, escoltant sorolloses ovacions que obligaren en finalitzar el concert a saludar diverses voltes els artistes.

Tan interessant audició va repetir-se alguns dies més tard en el Centre Excursionista de Catalunya amb un èxit no menys satisfactori per al mestre conferenciant i la cantatriu.

IGUALADA

El benemèrit Ateneu Igualadí, una de les més antigues associacions culturals obreres de Catalunya (a Reus n'hi ha una altra de pariona: el Centre de Lectura), a més de les classes d'ensenyament primari i de les nocturnes de química, teixits, industrial i comerç i del Camp d'esports, ha creat una acadèmia de música que dirigeix el conegut mestre En Manuel Barguñó (el que fou fundador i director de l'Orfeó de Graus).

El mètode emprat pel mestre Barguñó en l'ensenyament de la música, es manifesta que dóna molt bon resultat en l'emissió de la veu i dóna a l'infant una gran musicalitat infiltrant-li el sentiment del ritme i de la tonalitat.

El mestre Barguñó té en projecte organitzar, durant la vinent primavera, una

manifestació amb els infants de les classes de l'Ateneu Igualadí, a Barcelona, al Palau de la Música Catalana, amb l'objecte de fer una demostració dels resultats obtinguts amb el seu mètode.

SANT VICENS DE CASTELLET

Darrerament l'intelligent professor de Barcelona N'Ezequiel Martín, ha donat un important Curset d'Educació Musical, al saló d'actes de l'Ateneu de Sant Vicens de Castellet.

Dit Curset va ésser desenvolupat en tres sessions, que varen produir excellent impressió entre el nombrós públic que hi assistí.

La primera sessió fou dedicada a les obres clàssiques, essent el programa integrat per els mestres eminents de la música que es digueren Haendel, Martini, Clementi, Mozart i Beethoven. Les composicions dels dos últims son les que més ovacionades foren per la selecte concurrència.

El bon resultat de la primera sessió va donar lloc a que la segona es vegés curullada de públic. Bé és veritat que va influir bastant el fet de que, aquesta, fos dedicada a les obres romàntiques que porten els noms de Schubert, Weber, Schuman i Chopin, així com també a la elegant interpretació que hi donava el professor senyor Martín.

Si abdues sessions van ésser un èxit, la tercera, que era dedicada a les obres modernes, fou un èxitàs. El públic va fruir amb relligiosa atenció la música genial de compositors tan celebrats com són Grieg, Brahms, Rubinstein i altres. La segona part estava dedicada a la música catalana; música que fou defensada amb bon zel pel senyor Martín, el qual va estendre's amb oportunes i encertades disquisicions sobre la valia dels mestres Vidiella, Arnau, Alió, Noguera i Martí Cristià, demostrant que tots els catalans tenim el deure de contribuir al foment de la música nacional, perquè ella pot ajudar-nos en gran manera a conseguir la realització dels nostres ideals.

Al finalitzar, el senyor Martín va ésser calurosament aplaudit i felicitat per la Junta de l'Ateneu i per nombrosos concurrents. La peroració sobre les llibertats nacionalistes de Catalunya li varen ésser premiades amb una forta ovació. Com a obsequi a tothom, En Martín va deixar sentir les dolces notes de la xamosa *Invitació al vals* de Weber, que també foren extraordinàriament aplaudides.

En resum, el senyor Ezequiel Martín ha deixat molt bon record del seu pas per aquesta població, per lo qual novament el felicitem desde les pàgines d'aquesta Revista.

Vida Musical dels Orfeons de Catalunya

Per tal d'evitar innecessàries repeticions i mostrar alhora més clarament la tasca artística dels Orfeons de Catalunya, d'avui en avant donarem compte en aquesta Sacció, com de costum, de tots els concerts celebrats pels nostres Orfeons, però farem constar, únicament el títol de les composicions cantades en primera audició o estrena. Així, recomanem als Srs. Directors no s'oblidin d'assenyalar aquest interessant detall, en tots els programes que ens enviïn.

Orfeó Nova Tàrraga. Director Josep Güell, Concert dia 11 Novembre a la vila de Sant Martí de Moldà, en la sala del "Foment".

Orfeó Montserrat d'Olesa i Orfeó Montserrat del Centre Moral Instructiu de Gràcia. Directors Francisco Monné i Antoni Pérez Moya respectivament. Festes de germanor amb motiu de la visita de l'Orfeó de Olesa. Concert en el local del Centre Moral. Dia 19 de Novembre.

Orfeó Vicentí de Sant Vicens. Director Ramon Camps visita de germanor al Centre Catòlic de Sans, Concert en aquest local el dia 26 de Novembre.

Orfeó Popular Olotí. Festa de Santa Cecília, Concert en el local social, dia 26 Novembre.

Orfeó Nova Tàrraga. Festa de Santa Cecília: Concert el dia 26 Novembre.

Orfeó Bergadà. Festa de Santa Cecília: Concert en el seu local social. Dia 26 Novembre.

Orfeó Badaloní. Director Antoni Botey, Concert en obsequi als Socis Protectors, en el Teatre Victòria. Dia 29 de Novembre, cantant-se en primera audició: *La sardana gran* (Morera), *Els Soldats*, *La Son*, *Les lletres* (Mas i Serracant), *El cirerer* (Llongueras), aquestes quatre últimes per a la secció de nois.

Escola Choral de Terrasa: Director Joaquim Pecanins. Diada de Nadal. Concert en el Círcol Egarenc cantant-se en primeres audicions: *Un ball rodó*, *Cap a Betlem caminem* (populars); *L'infant és nat*, *Jesús és dolç*, (Chorals de Bach).

Orfeó Barcelonés: Director Lluís Ferrer. Concert dia 10 de Desembre en el local de l'Ateneu Obrer del Districte II amb la cooperació de la Secció d'Infants, cantant *La Festa de Sant Nicolau*, (Llongueras).

Orfeó Sallentí. Director Mn. Josep Potellas. Diada de Nadal. Concert en el local social cantant-se únicament Nadales, cançons de breçol i Nadales populars harmonitzades.

Bibliografia

FREDERIC MOMPOU. — *Suburbis*. — Editions Maurice Senart. Paris.

De visions fugitives podríem qualificar els quatre números que componen l'expressat recull: *El carrer, el guitarrista i el vell cavall; Gitanes; La Cegueta; L'home de l'aristò*, on l'estil personalíssim d'En Mompou, tenyit de persistent melangia, inquiet i neguitós com ho són avui les coses totes del món, s'hi manifesta amb la mateixa sinceritat i amb igual despreocupació que en les seves obres precedents notàrem ja.

Es aquesta música una barreja de matèria i d'esperit. Sensible a tot ço que el rodeja, En Mompou sent vibrar la seva ànima d'artista i expressa per mitjà dels sons la sensació que desperta en ell el fet, o el quadre humil que en mig del carrer se li ofereix a la vista. Vulgar en aparença l'espectacle aquell, la fina ironia de l'autor el revesteix de certa idealitat que fins arriba a ennoblir-lo, i el fa assequible a la bellesa que en tota obra artística cerquem. (Com expressió d'un sentiment més delicat, però d'igual justesa visual, podem citar la *Cegueta*).

Per altra part, essent la música l'art menys material de tots, podem prescindir també de la suggestió que els títols respectius d'aquestes pàgines desperta, i, en escoltar-les com música pura, com amalgama de sons, el plaer que ens proporciona creixerà encara més en la expressió que la nostra fantasia lluire vulgui donar-li.

JOSE SUBIRA. *Junto a las mieses doradas*. Danza campestre para piano. — Ildefonso Alier. Madrid.

Es una pàgina de fàcil execució, molt saborosa i de gust distingit, que els aficionats trobaran singular plaer en apendre. El seu ritme graciós li dona un aire campestre que subratlla la melodia plena de frescor.

La nostra enhorabona a l'autor, el simpàtic musicògraf i culte literat, que des de Madrid fa estimar la nostra música i les nostres lletres amb la seva constant acció de publicista i conferenciant.

SALVADOR RAURICH. *Contrapàs sardà* per a piano.

Aquesta dansa catalana, contemporània de la Sardana empordanesa, l'havia tocada al començament del segle passat la cobla d'en Pep Ventura, i ara ha estat revisada, harmonitzada i transcrita per a cobla moderna per En Salvador Raurich, el qual n'ha fet també la transcripció per a piano que motiva aquesta nota. La publicació d'ella serà ben rebuda, creiem, per tots els aficionats a les danses de la terra. El *Contrapàs sardà* pot ésser dansat seguint el repartiment de la Sardana, per qual cosa no és gens dubtosa la seva popularització. La transcripció pianística és de fàcil execució i l'harmonització molt correcta i escaient al caràcter popular de la dansa susdita.

E. G. CALDERON DE LA BARCA. *Arabescas*. Peça característica per a piano.

L'autor d'aquesta peça joliva és un professor molt considerat a Porto-Alegre (Brasil) on resideix. Ha publicat ja un gran nombre d'obres, encara que dintre un gènere més modest que el de les *Arabescas*. Aquesta peça característica (op. 65) té algunes pretensions més, estant ben tractada en l'estil pianístic, si bé no pas el d'última hora.

Sona en el piano, certament, d'una manera brillant i, encara que no acusa una personalitat del tot formada, revela en son autor disposicions ben encoratjadores per emprendre obres de gran vol.

DR. F. A. STEINHAUSEN. *Fisiologia dell'arco sugli strumenti a corda*. Versione italiana sulla Terza edizione tedesca di Enrico Polo. — Sten Editrice. Torino.

Sens perjudici d'ocupar-nos amb major extensió d'ella més endavant, asenyalarem als estudiosos instrumentistes d'arc, especialment als de violí, la traducció italiana d'aquesta molt important obra de Steinhausen, de la qual van ja publicades a Alemanya quatre edicions. Es una prova palesa, doncs, de la seva valor i de l'interès que arreu ha despertat la publicació d'ella, aportant a l'art musical un aspecte nou de la ciència, que ha d'ajudar poderosament a l'avenç i perfecció del domini dels instruments d'arc, d'una preponderància tan gran dintre les orquestres.

L'examen detingut de l'obra de Steinhausen, s'ha dit, revelarà múltiples nocions insospitades i no obstant naturals, perquè estant basat el llibre precisament sobre les lleis que la natura ha assenyalat als moviments del nostre cos, descobreix horitzons tan clars i imprevistos que tots quants es dedicaran a penetrar-ne el contingut no tardaran a mesurar-ne el seu gran valor sota cada una de les seves relacions, especialment des del punt de vista didàctic i experimental.

J. S.

LLIBRES I MUSICA REBUDA

De la casa Breitkopf & Härtel de Leipzig:

J. C. Naumann als *Opernkomponist*. Mit neuen Beiträgen zur Musikgeschichte Dresdens und Stokholms von RICHARD ENCLANDER.

Studien über die Symmetrie in Bau der Fugen und die motivische Zusammengehörigkeit der Präludien und Fugen des "Wohltemperierten Klaviers" von Johann Sebastian Bach von WILHEM WERKER.

Eduard Hauslick und die Musikästhetik von RUDOLF SCHAFKE.

Massenet par RENE BRANCOUR. — Llibreria Fèlix Alcan i París.

Los españoles en la guerra de 1914-1918. III. *Epistolarios y Narraciones*. Selección refundida por JOSE SUBIRÁ. — Editorial Pueyo, Madrid.

Appunti di elmofonia compta ala par GIULIO FARA. Memoria estratta della "Revista Musicale Italiana". — Fratelli Bocca, Torino.

De la casa G. Ricordi & C., de Milà:

Correnti per clavicembalo o pianoforte di Antichi Maestri Italiani raccolte, rivedute ed illustrate da FELICE BOGHEN.

Partite per clavicembalo o pianoforte di Antichi Maestri Italiano raccolte, rivedute ed illustrate da FELICE BOGHEN.

40 *Studi di perfezionamento* per pianoforte (I.^a Serie "del n.º 1-20"—2.^a Serie "del n.º 21-40") di GINO TAGLIAPIETRA.

Due Pezzi per pianoforte: I. *Notturmo* (Studio in quarte).—II. *Scherzo* (in stile burlesco), di PIERO COPPOLA.

Sonata breve per violino e pianoforte, di GIULIO BAS.

Juventus. — Poema sinfonico per orchestra di VICTOR DE SABATA. — (Partitura en petit format).

El Comte Garí. — Chor mixte. Lletra d'Anicet de Pagès de Puig i música de MARTÍ LLOBET.

Noves

EL CENTENARI DE CESAR FRANCK. — L'autor de les *Béatitudes*, de *Psyché*, del *Preludi*, *Choral* i *Fuga* i de tantes altres pàgines admirables, el talent del qual passà inadvertit pels seus contemporanis — de tal manera que el rector de Santa Clotilde, on durant vint anys exercí Cèsar Frank el càrrec d'organista, esperava la mort del *pobre vellet* per a fer restaurar l'instrument, — ha pogut assolir la glòria pòstuma dels grans artistes en organitzar els seus deixebles i admiradors les festes del centenari de sa naixença (10 desembre 1822).

A Lieja, la ciutat nadiua del mestre, primer, on davant la reina Elisabeth, rodejada dels ministres belgues, s'hi donà una audició de les *Benhaurances*, l'endemà d'inaugurar-se el monument en el *foyer* del Conservatori que han costejat els parisencs, al peu del qual hi figura la següent inscripció: "Ofert per la ciutat de París, on ell visqué, a la ciutat de Lieja, on ell va nèixer"; a París i a Bruseles, després, s'han celebrat importants actes i audicions que han demostrat l'admiració creixent despertada arreu per a l'obra genial de l'humil compositor belga. Ens dol que la nostra ciutat, on gairebé tota la producció de Franck ha estat executada, no hagi realitzat qualche demostració pública per a commemorar aquella data, si bé les nostres societats de concerts hi són encara a temps, abans de terminar el present curs.

Senyalem, en primer lloc, el festival celebrat en els Concerts-Colonne sota la di-

recció d'En Pierné, en el programa del qual hi figuraven importants fragments de *Redempció*, les *Variacions simfòniques* i *Psyché* integralment. La *Simfonia en re menor*, amb el *Çaire maleït* i l'emocionant *Processó*, foren executades en els Concerts-Pasdeloup. Una manifestació ben significativa fou el concert que el 16 de desembre va donar-se en els Concerts-Colonne ja esmentats. Amb l'objecte de glorificar l'ensenyança lluminosa de Cèsar Franck, es donà una selecció d'obres molt interessants firmades per deixebles del mestre: Vicents d'Indy, Lekeu, de Bréville, Chausson, Bordes, de Castillon, Duparc, Guy Ropartz. També la Societat dels Concerts del Conservatori ha volgut honrar la memòria del gran mestre. Dirigides per En Felip Gaubert, varen interpretar-se, ultra la formosa *Simfonia en re menor*, escollides pàgines de *Psyché* i de *Redempció*.

A París mateix, sota els auspicis de la Societat Francesa de Musicologia, ha estat fixada una placa commemorativa en la casa que porta el número 95 del *boulevard Saint-Michel*, on Cèsar Franck va morir-hi el 8 novembre 1890. La cerimònia va veure's honrada amb la representació dels municipis de Lieja i de París. M. Pench, president del consell municipal, en son discurs, va inclinar-se "daavnt aqueixa vida tota d'austera labor, que no volgué conèixer altres satisfaccions que la de l'art". Seguidament, i precedida d'una vibrant allocució del mestre V. d'Indy, es donà a la *Schola Cantorum* una audició d'obres de Franck.

Els actes commemoratius que es celebraren a Brusel·les consistiren en una representació de l'òratori *Rebecca* al teatre de la Moneda, on hauria estat més escaient la represa de *Hulda*, estrenada l'any 1894 a Monte-Carlo; una molt bella execució de les *Béatitudes* al Conservatori; l'audició integral de *Psyché* i *Redempció* als Concerts Populars, sota la direcció del mestre Ruhlmann; la *Simfonia en re menor*, per fi, interpretada junt amb els *Djims* i els ballets de *Hulda* per l'admirable orquestra de N'Eugeni Ysaye.

LES OBRES INEDITES DE CESAR FRANCK. M. Julien Tiersot, l'eminent musicògraf francès ha tingut la bona fortuna de compulsar nombrosos manuscrits inèdits de Cèsar Franck que representen un bagatge considerable i revelen l'activitat musical de l'autor de les *Benhaurances* en la seva joventut.

El resultat d'aqueixes recerques ha estat exposat en un llarg article que publicà la *Revue Musicale* amb ocasió del centenari del mestre. Ultra els treballs d'escola (deures d'harmonia, de contrapunt, de fuga) que donen preuades indicacions sobre el mètode de treball del compositor, l'article senyala diverses obres que mereixen ésser oïdes: una *Primera gran sonata* per a piano, composada a la edat de 13 anys; una *Primera gran fantasia* per a piano; una *Primera simfonia* per a gran orquestra, en *sol major*; nombroses melodies profanes i religioses. Però el descobriment més important de M. Tiersot és el d'un *Poema simfònic* anterior a 1848, intitulat *Ce qu'on entend sur la montagne*, basat en la poesia de Víctor Hugo, que figura sota el mateix títol, en les *Feuilles d'automne*. Aquesta troballa és capital per a la història de la música, ja que ve a demostrar que deu anys abans que Liszt, el qual passa per el creador del poema simfònic, Cèsar Franck n'havia ja compost un, dintre el mateix esperit de Liszt; de tal manera que el mateix poema esmentat de Hugo és el que obra la llista de les *Symphonische Dichtungen* de l'autor de les *Consolacions*. Per tant, no es poden

negar a Franck els drets d'anterioritat, doncs si bé Liszt ha fet de la composició dels poemes simfònics una empresa sistemàtica, Franck va tenir-ne espontàniament l'intuïció.

UNA REVISTA NOVA CATALANA.— Enguany ha començat la seva publicació a Barcelona una revista musical nova sota el títol de *Revista Catalana de Música*. (No hauria escaigut mellor un altre títol que no el fes confondre amb el nostre?)

La empresa és digna d'encoratjar-se ja que es tracta de gent jove plena d'entusiasme i d'ideals. Mes certa amargor ens ha proporcionat el primer número en llegir, entre altres coses, ço que segueix:

"La manca d'una lògica i constant relació entre el poble i la intel·lectualitat musical de la nostra terra, ha estat causa de la desorientació i endarreriment cultural que avui sofreix el nostre art a Catalunya.

Alguns temperaments somniadors, allunyats de la capital, i adhuc molts que viuen llur vida, han hagut de renunciar al conreu d'una noble aspiració artística, que han sentit albirar en llur ànima, per manra d'aquella relació que, com llum guiadora, els asenyalés el camí a seguir.

L'absència d'un ambient favorable a la fàcil expansió comunicativa, per no posseir un orgue adequat, ha limitat l'acció dels nostres mestres dins d'una esfera personal i restringida. Llur paraula no ha eixit del cercle que els empresona i els ofega, i tots aquells que somniaven realitzacions d'ideals de bellesa han sentit també l'opressió de llur isolament."

Escriure això quan ja fa dinou anys que ve publicant-se la REVISTA MUSICAL CATALANA, on gairebé tots els mestres dels quals la direcció de la nova revista ha sol·licitat algun treball, hi venen constantment col·laborant, demostra un desconeixement o un oblit gens plausible per la nostra part i molt de dordre entre gent de casa.

Cal no oblidar ni tampoc menysprear, d'altra part—com deia molt bé el nostre confrare *La Veu de Catalunya*,—l'acció simpàtica i plena d'eficàcia d'altres Butlletins (i pocs saben els sacrificis de tota mena que les esmentades publicacions representen!), i la d'alguna altra revista que, valentment, hom publica fora de Barcelona. Cal, en fi, pensar en les "Pàgines Musicals" de la mateixa *Veu*, que representen també, ben cert, un orgue adequat de divulgació.

Repetim-ho: la empresa és simpàtica, però la tasca no és nova d'avui.

LA MUSICA A LA CAPITAL DEL VALLES.— La notable revista "Garba" que's publica a Sabadell ha recollit una informació molt complerta sobre la història de la música a la capital del Vallés, que donarà a conèixer en diversos suplementes.

Aplegades ja les biografies dels músics contemporanis, s'han començat a redactar les del músics del segle passat i del XVIII, entre els quals hi figuren personalitats prestigioses que no manquen en cap enciclopèdia si bé en la majoria d'elles s'ha escamotejat el nom de la població natal dels mateixos.

Els escriptors que signaran els treballs d'aquesta història de la música a Sabadell són mossèn Josep Cardona, doctor Lluís Carreras, Joan Trias Fàbregas, Joan Costa i Déu, Francesc Trabal, Joan Matas, Joan Arús, Mateu Rifà, Josep Masllovet Sanmiquel, doctor Gabriel Clausellas, Manuel Ribot i Serra i altres.

Entre els treballs curiosos qu s'han aplgat hi ha el discurs fet pel doctor Sardà i Salvany de santa memòria, en inaugurar-se l'Orfeó de Santa Cecília, de Sabadell. També portarà curioses anècdotes sobre les societats corals sabadellenques, Centre Musical, ballets populars del començaments del segle XIX, història de les orgues a les parròquies, les cobles primitives, formació de les primeres orquestres, etc., etc.

En el primer de dits suplements, avalorat amb diverses fotografies, s'hi han aplegat les biografies dels músics sabadallencs que més s'han distinguit per llurs mereixements.

Els artistes catalogats en aquest quadern són mossén Jaume Bofarull, N'Eusebi Bosch i Humet, En Fidel Bosch, En Josep Bosch, En Cebrià Cabané, En Cassia Casademont, Fra Narcís Casanovas, Joan Gumbert, Josep Masllovet Sanmiquel, mossén Josep Muset, Antoni Oller i Biosca, En Josep Plans Bagués, En Josep Pujol, En Joan Roca Buxadé, mossén Angel Rodamilans, En Castor Vila, En Joan Velázquez i En Francesc Vila.

Aplaudim la bella pensada de "Garba" i ens plaurà força que altres comarques catalanes secundin la laudable iniciativa del Vallès, aportant nous documents que enriqueixin l'història de la música nostrada tan oblidada de l'actual generació, no obstant la seva importància.

ESTIMEM I RESPECTEM LA MUSICA. — Perdem l'amor a la música perquè no la respectem ja.

Aquesta observació la feia fa poc des de *Le Petit Parisien* M. Maurici Prax, dolent-se de que mentre els artistes més admirables triomfen per tot Amèrica i bona part d'Europa, a París veuen la sala on toquen gairebé deserta. A París, — i qui diu París podria dir també Barcelona, — el gros públic no es dona compte dels concerts sinó en rares ocasions. Per què? — pregunta Maurici Prax —. Sens dubte, els melòmans estan plens d'un fervor artístic molt viu, però quants són? Un "bloc" heroic, si bé els artistes s'haurien de veure rodejats de la gran família del públic; quan aquest no té altres ulls que per a les estrelles del cinema i l'"as" de la boxa. Més direm, les operetes assoleixen un bell èxit. Ah! permeteu! No sostindreu pas seriament que les operetes singuin música. Per tant, són abundoses les orquestres? Aquesta és la malhaurança del temps! Associeu Beethoven al "homard" a l'americana, Mozart a la truita "saumonée", i encara danseu "shimmys" sobre motius de *L'Arlésienne*.

M. Maurici Prax deplora — i la seva emoció és comunicativa per la sinceritat que respira, com afegeix el redactor de "Comœdia", comentant la justa observació d'aquell — que els homes no sentin ja el gust de la música, doncs, és "l'art que pot donar més benhaurança". Les paraules tenen quelcom de material; han estat tacades per l'expressió dels interessos més vils, profanades per la mentida, mentre que la música guardarà sempre aqueix caràcter immaterial que enlaira l'ànima a l'infinit.

Estimem la música per si mateixa, per les pures satisfaccions que ens ofereix. No volguem barrejar-la ni amb les alegries estomacals ni amb els desvaris de la dansa.

EL TEATRE A ANGLATERRA. — L'*Observer* ha publicat un article sobre el teatre i els actors a Anglaterra. L'autor d'aquest article, Mr. St. John Ervine, expressa l'opinió que el "teatre anglès es troba gairebé en el darrer graó, i que l'interès principal del teatre de llengua anglesa "es troba actualment a Nova York i no a Londres". Mr. St. John Ervine estima que veu massa sovint papers importants representats per joves actrius sense cap habilitat escènica "i que no mereixen més de dinou *pences* per setmana". En les operetes, sobretot, que es donen actualment a Londres s'hi veuen joves artistes que interpreten els papers principals sense saber cantar, ni accionar, ni dansar, però imposades per "oncles influents o mamàs obstinades". Les excepcions són ben escasses.

La causa d'aquest estat de coses? Els directors de teatres, passada la guerra, han de preocupar-se en donar espectacles convenients als nous rics. Res d'obres serioses; no es pensa més que en divertir-se. D'això s'en perjudica en gran manera la interpretació. Un cert nombre d'empresaris tracten de reaccionar, però és dubtós que ho aconseguixin.

UNA NOVA "ESPANYOLADA". — Els Concerts Colonne, de París, que dirigeix En Gabriel Pierné, han donat la primera audició d'una *Fantasia espanyola* de Lord Berners, on, a voltes amb destreça, tracta l'autor de traduir, sota el seu llenguatge expressiu, l'Espanya pintoresca. Les qualitats de ritme i de color ressalten, segons llegim, en les tres parts de que l'obra es compon: *Preludi* (moderato), *Fandango* (allegro moltò) i *Paso doble* (tempo di marcia). L'audició sembla que no es feu del tot pesada..

En els mateixos Concerts, N'Alfred Casella oferí al públic parisenc una obra nova: *A notte alta*. Aquesta composició, notable per la seva orquestració curiosa, revela les tendències moderníssimes del jove músic italià que ja coneixem els barcelonins, les quals tampoc sorprenen als melòmens francesos, que reberen l'esmentada obra sense apassionament de cap classe.

OPERES NOVELLES. — Entre les diverses obres dramàtiques estrenades o anunciades per a la present temporada a l'estranger, hi trobem tres assumptes tractats abans per mestres espanyols. La primera d'elles, estrenada a Burdeus, és una *Mégère apprivoisée* treta de la comèdia de Shakespeare, musicada per En Carles Silver, que ens porta el record de la *Fierecilla domada*, d'En Morera. *Don Gil de las calzas verdes*, la comèdia clàssica de Rojas, que musicà el mestre Bretón, ha inspirat ara a un compositor alemany, Walter Braunfels, molt celebrat al seu país per una altra òpera còmica seva, titulada *Ocells*. Per fi, la *Colomba* que el mestre Vives va fer representar al Teatre Real de Madrid fa uns quants anys, s'anuncia al San Carlo de Nàpols amb música de Van Westerhout.

UN MUNICIPI FILARMONIC. — El Municipi de Berlín, en els seus pressupostos de 1922-1923, ha fixat una subvenció de 700,000 marcs a l'Opera Filharmònica d'aquella ciutat. Heu's aquí un elogi que no podem fer, malhauradament, del nostre Municipi.

D'ITALIA. — S'ha estrenat el 16 de desembre passat al *Scàla* de Milan, *Debora e Jaèle*, l'òpera tan esperada del mestre I. Pizzetti, autor de *Fedra*, estrenada en 1915. El jove compositor ha escrit ell mateix el llibre sobre un episodi bíblic. La crítica tributa un unànime homenatge a l'elevació i grandesa d'aquesta obra, en la qual la música, d'una forma molt pura, haurà romput amb la tradició de l'òpera italiana per a incorporar el cant en el conjunt, deixant a la dicció sobria del recitatiu la missió de comentar l'acció lírica.

Afegirem que la *Rivista Musicale Italiana* ha publicat un estudi molt complet d'aquesta nova producció de Pizzetti, que firma Luigi Pagano.

Necrologia

Han mort a darreries del passat any les següents personalitats musicals que pertanyien, respectivament, a Espanya, Itàlia i Bohèmia.

Vicens Lleó. — Morí a Madrid el 28 de novembre passat. Fill de València, on nasqué en 1870, era un home de gran activitat. Fou director d'orquestra, empressari i compositor de música fàcil escampada en gran nombre de revistes i sarsueles, que devenia prompte popular. Adaptà, també, a l'escena espanyola algunes de les operetes més famoses de l'estranger. En Chapí havia estat el seu mestre. Actualment dirigia en Lleó l'orquestra del teatre Apolo, de Madrid, on havia d'estrenar-se la seva darrera producció *Ave Caesar!*, que considerava lo millor d'ell.

Giacomo Orefice. — Aquest compositor italià, gairebé desconegut entre nosaltres (recordem solament haver oït d'ell una formosa *Sonata* per a violoncel i piano que interpretà als concerts d'els Amics En Gaspar Cassadó), havia escrit diverses òperes; una d'elles, *Chopin* (Torí, 1901), per a la qual utilitzà Orefice temes solament del gran romàntic polonès, fou molt discutida. Més sortosa fou *Rudda* (Milà, 1912), considerada com la mellor de les seves obres líriques. Molts simpàtics son, també, els seus petits poemes pianístics (*Preludi del mare*, *Quadri di Boecklin*, *Miraggi*, etc.), de tendra poesia i un sentiment molt delicat, si bé s'hi nota la influència de l'impressionisme francès. Orefice fou, demés, un crític musical aciençat. Havia nascut a Vicenza el 27 d'agost de 1865.

Wensel Novotny. — Nascut a Pocatek en 1849; estudià a l'Escola d'organistes de Praga, dirigí bastants anys la revista musical txeca *Dalibor*, col·laborà en moltes altres revistes i traduí a la seva llengua un centenar de llibrets d'òpera. Es autor, així mateix, d'un gran nombre de melodies vocals, peces de violí, i recollí cançons populars txeques.

ACABA DE SORTIR EL

Contrapàs Sardà

per a piano, amb regles per a ballar-lo

Dança contemporània de la Sardana Empordanesa, que tocava al començament del segle XIX la cobla d'En Pep Ventura. Revisat, armonitzat i transcrit per a cobla moderna per

EN SALVADOR RAURICH

De venda en els magatzems de música

Ibèria Musical

Canuda, 45
BARCELONA

Edició Ibèrica. Unica publicació hispànica completa de les immortals obres d'estudi i concert dels «Grans Mestres», clàssics, romàntics i moderns, luxosament presentada i enriquida amb prefacs i indicacions tècniques que faciliten la millor interpretació de les obres.

Landa Sion. Publicació escollida de composicions religioses, a vèries veus i orgue o harmonium, originals d'eminents compositors nacionals. (Textes llatí, català, castellà i basc).

Ars Chorum. Publicació d'obres corals, a veus soles, pròpies per a Orfeons, Societats corals, etc. amb la corresponent reducció per a piano.—CANÇONS POPULARS CATALANES, harmonitzades pels millors compositors de la terra, premiades en certàmens musicals i interpretades amb gran èxit per l'*Orfeó Català*.

Publicació seguida de *Sardanes* per a cor mixte i per a piano. Els més grans èxits sardanístics.

S'ENVIEI CATÀLEGS GRATIS

DISPONIBLE